

Hoe gebruik je dit boek?

Vier seizoenen

Dit boek is opgebouwd volgens de vier seizoenen. God kleurt de tijd in door het ritme van de seizoenen. Elk seizoen brengt rijke lessen, die we in wandeltempo mogen aanschouwen, overdenken en (geestelijk) toepassen in ons leven. Het boek leest als een wandeling en brengt je daadwerkelijk in beweging door middel van de verschillende vragen en praktische opdrachten. Je kunt starten bij elk willekeurig seizoen.

Twaalf wandelroutes

Elk seizoen is verdeeld in drie thema's, die ik wandelroutes heb genoemd. Er zijn dus in totaal twaalf wandelroutes, waarin je door persoonlijke bijbelstudie Gods reis met zijn volk van dichtbij zult meebeleven, en waarin je gaat zien welke betekenis de lessen voor jouw leven hebben.

Veertig studies

De wandelroutes zijn onderverdeeld in twee tot vier bijbelstudies. In totaal zijn het er veertig. Over elke studie kun je in principe een week doen. Dag 1, 2 en 3 staan in het teken van bijbelstudie, dag 4 en 5 bevatten vragen en opdrachten ter verwerking en toepassing. De 6^e en 7^e dag van de week kun je gebruiken voor een stukje uitloop, een pauze of bijvoorbeeld extra verwerking of wandeltijd.

De bijbelstudies volgen de woestijnreis van Gods volk, waarbij we af en toe ook even stilstaan voor een verdiepingsstudie. Hierin gaan we dieper in op een aspect dat tijdens de reis aan bod komt.

Je kunt de studies zowel individueel als met een groep doen. Je kunt de studies samen lezen en bespreken. Het kopje 'Bespreken' op dag 4 is speciaal bedoeld voor een groepsgesprek.

Poster

Achter in het boek zit een uitneembare poster van een levensboom. Tijdens de wandeltijd met God zal onze eigen 'levensboom' steeds dieper wortelen in zijn Woord, zodat we stevig verankerd raken en zullen groeien en vruchten voortbrengen. Op de poster kun je door middel van verwerkingsopdrachten je groei in geloof bijhouden.

Plan persoonlijke wandeltijd in

Ik moedig je aan om tijdens het lezen van dit boek ook daadwerkelijk te gaan wandelen, zodat de lessen dieper zullen doorwerken. Al wandelend ga je zien hoe de natuur spreekt en hoe God ook daardoorheen tot jou wil spreken. Het zou mooi zijn als je in

ieder geval één keer per week een wandeling kunt maken, waarbij je de tijd neemt om de opdracht die aan het einde van de studie staat uit te voeren.

Trek je wandelschoenen aan; het is tijd om te gaan!

Inhoud

Lente - Wandelen in vrijheid

Wandelroute 1: Het Lam dat voor ons werd geslacht 13

Week 1 Wandelen met God 13

Week 2 Schoonmaak en onderhoud – *Verdieping* 19

Week 3 Wandelen in Gods nabijheid 25

Wandelroute 2: Voedsel voor ons geloof en onze ziel 31

Week 4 Wandelen vanuit vernieuwd denken 31

Week 5 Wandelen in gemeenschap 38

Week 6 Wandelen in liefde – *Verdieping* 44

Week 7 Dienend wandelen – *Verdieping* 50

Wandelroute 3: Hij gaf ons het leven 56

Week 8 (Het beste van) jezelf geven – *Verdieping* 56

Week 9 Wandelen in een nieuw leven 62

Week 10 Het leven doorgeven 68

Zomer - Wandelen in waarheid

Wandelroute 4: Op Hem rust ons geloof 76

Week 1 Luisterend wandelen 76

Week 2 Wandelen in Gods onderwijzing 81

Week 3 Op weg naar huis – *Verdieping* 88

Week 4 Wandelen in vertrouwen 95

Wandelroute 5: Het levende Woord 101

Week 5 Wandelen met onderscheidingsvermogen 101

Week 6 Wandelen met de geestelijke wapenuitrusting – *Verdieping* 107

Week 7 De wet van de liefde – *Verdieping* 114

Week 8 Opkijken naar Jezus 120

Wandelroute 6: Hij wijst ons de weg in de wereld 126

Week 9 Wandelen als bijwoners en vreemdelingen 126

Week 10 Een wandelend getuigenis – *Verdieping* 132

Herfst - Wandelen in hoop

- Wandelroute 7: De Bruidegom komt* 140
Week 1 Terugkijken en vooruitkijken 140
Week 2 Wandelen in Gods beloften 146
Week 3 Wandelen in je persoonlijke roeping 153

- Wandelroute 8: Hij bidt en pleit voor ons* 159
Week 4 Dicht bij de Vader 159
Week 5 Vergeven(d) wandelen 166
Week 6 Gods karakter leren kennen – *Verdieping* 171

- Wandelroute 9: Hij kwam en komt onder ons wonen* 177
Week 7 Wandelen in blijdschap 177
Week 8 Wandelen in wijsheid – *Verdieping* 184
Week 9 Vertrouwelijk met God wandelen 190
Week 10 Gods zorg herinneren 196

Winter - Wandelen in rust

- Wandelroute 10: Hij leidt ons naar Gods rust* 205
Week 1 Bij God op adem komen 205
Week 2 Vastberaden wandelen 211
Week 3 Wandelen in geloof 217
Week 4 Rusten in je verlossing 223

- Wandelroute 11: Kom tot Hem als je vermoeid en belast bent* 230
Week 5 Wandelen in afhankelijkheid 230
Week 6 Wandelen in Gods kracht 237
Week 7 Wandelen in zachtmoedigheid – *Verdieping* 243
Week 8 Na overwinning volgt rust 249

- Wandelroute 12: Hij is ons thuis* 256
Week 9 Eindelijk thuis 256
Week 10 Wandelen in Gods zegeningen 263

Dankwoord 271

Lente

Wandelen in

vrijheid

De winter is voorbij, de lente is begonnen. Het is het seizoen waar we soms al lange tijd naar uitkijken. We hebben de warmte van de zon gemist tijdens de koude dagen van de winter en kijken uit naar kleur en leven. We hebben lang genoeg binnen gezeten! Wandelen in de lente brengt veel vreugde. De aanwezigheid van de zon is soms nog wat aarzelend en een regenachtige dag kan zomaar passeren, maar de zon komt dichterbij en zoekt ontmoeting met ons.

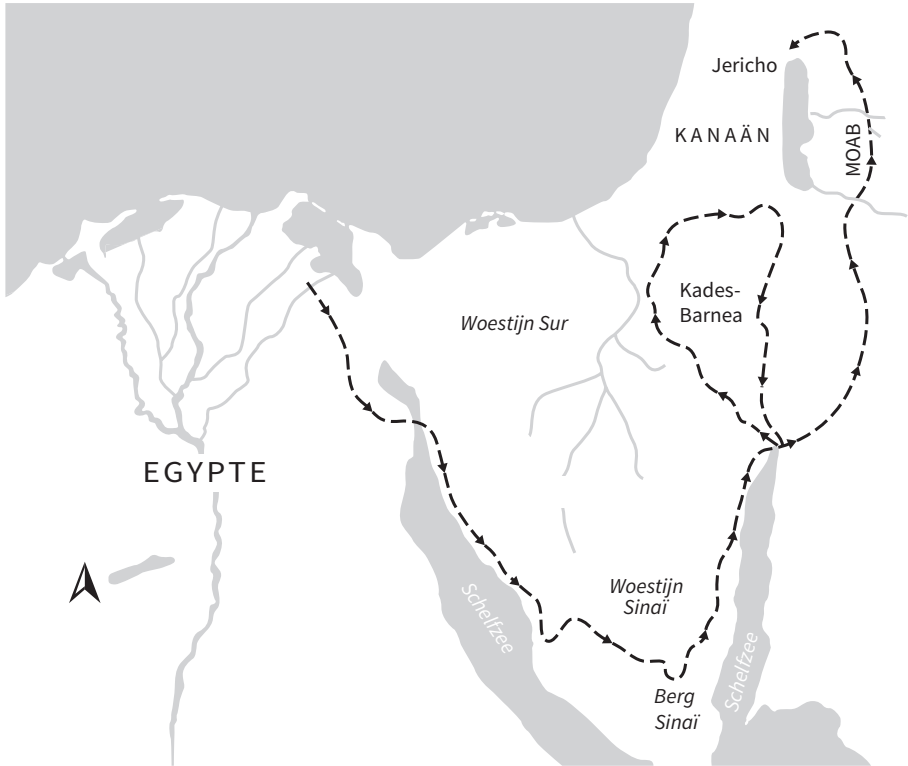
De rust van de winter brengt ons naar de beweging van de lente. Zoals ze ons naar buiten trekt, zo trekt ze blad en bloem los uit hun knop. Tijdens onze wandelingen zullen we ons verwonderen over nieuw leven. We zullen met al onze zintuigen ervaren hoe dit seizoen de taal van nieuw leven spreekt. En al wandelend gaan wij deze taal leren verstaan en spreken!

Van Egypte naar de woestijn Sinaï

Ik wandel dit seizoen graag drie wandelroutes met je, verdeeld over tien wandelingen. Bij aanvang van dit seizoen lopen we op met Gods volk, dat al 430 jaar in Egypte leeft. Het is een slavenvolk dat in erbarmelijke omstandigheden verkeert. We worden getuige van Gods grote, bevrijdende werk. De reis gaat door de Schelfzee en uiteindelijk komen we aan het einde van de lente terecht in de woestijn Sinaï, waar het volk bijna een jaar zal verblijven.

De lenteroutes zijn bijzonder, want ze laten ons niet alleen meelopen met de Israëlieten, maar leiden ons tegelijkertijd door de hele paasweek. In het lijden, sterven en de opstanding van Jezus ontmoeten we nieuw leven.

Tijdens de wandelingen staan we ook stil bij drie feesten die God instelde toen Hij het volk uit Egypte bevrijdde, als een miniatuur van God reddingsplan voor de mens: Pascha, het Feest van de ongezuurde broden en het Feest van de eerstelingen. Het kan haast niet anders dan dat je deze lente anders gaat ervaren dan alle voorgaande lentes!

Wandelen in vrijheid

In Exodus 6:5-7 belooft God zijn volk te bevrijden zodat de Israëlieten in vrijheid kunnen wandelen. Vrijheid is een groot goed. Ook in Nederland zijn we eraan gehecht en vinden we het belangrijk om onze autonomie te bewaken. We leven in een land waar vrijheid hoog in het vaandel staat, maar tegelijk moeten we er vaak hard voor vechten. Elke stap die we in de lente zetten zal getuigen van de vrijheid die God ons geeft en wat dit voor ons leven betekent. Het is een uniek soort vrijheid, die van binnenuit naar buiten toe beweegt. Wandelen in vrijheid betekent wandelen in vreugde!

Geef je ogen de kost; ik vermoed dat het losbarsten van leven ook iets in jouw eigen hart zal doen losbarsten. En laten we daarbij de lente ontmoeten zoals ze is: open en ontvankelijk.

Het Lam dat voor ons werd geslacht

WEEK 1

WANDELEN MET GOD

Hij heeft Mij gezonden om aan armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen wie gebroken van hart zijn, om aan gevangenen vrijlating te prediken en aan blinden het gezichtsvermogen, om verslagenen weg te zenden in vrijheid.

Lukas 4:18b-19a

Dag 1

Het seizoen van kleur en schoonheid

Kortgeleden wandelde ik langs een rijtje huizen op een prachtige locatie, onder aan een dijk. Ik had er een lange wandeling op zitten en mijn voeten begonnen zeer te doen. Toen werden mijn ogen getrokken naar een strook groen van zo'n twintig meter. Het groene gras stond vol met wilde bloemen in allerlei kleuren. Er was overduidelijk iemand geweest die de moeite had genomen wat zaad te strooien om de dijk van kleur te voorzien. En met succes: het was een prachtig gezicht. Het bonte geheel van bloemen in alle vormen en kleuren nodigde mij uit even stil te staan en te genieten. Ongetwijfeld zal menig voorbijganger hetzelfde hebben gedaan. Er is geen ander seizoen waarin kleur zo'n belangrijke rol speelt en waarin je zo rijkelijk door de natuur meegenomen wordt in haar tijd van groei en bloei dan de lente. De lente ademt kleur en schoonheid. Deze week staan we stil bij het feit dat we met God mogen wandelen en gaan we terug naar het moment waarop deze wandeling begon. En je zult ontdekken: de lente spreekt van nature de taal van 'nieuw leven' ...

God hoort en herinnert

Onze vreugdevolle lentewandeling begint echter wel wat bedrukt. Vandaag bezoeken we de Israëlieten in het land Gosen.

Lees Exodus 2:23-3:20. Een lange weg van lijden en een juk van slavernij heeft hen tot wanhoop gebracht en ze roepen tot God. (Exodus 2:23-25) Het blijkt het begin van Gods beweging. God heeft gehoord, maar Hij heeft zich ook herinnerd. Lees over

Gods 'herinnering' in Genesis 15:7-18. Het is het begin van de wandeling van God met de Israëlieten.

Lees Gods 'Ik zal' in Genesis 28:15. Welke beloften kun je uit dit vers halen?

.....

.....

.....

.....

Dag 2

Misschien herken je wel de typische uitspraak na een fijne ontmoeting: 'We moeten snel weer eens afspreken!' Het is ook dikwijls uit mijn mond gerold. Ik kwam echter jaren geleden tot het besef hoe inhoudsloos deze uitspraak in feite is als je niet vlug daarna je agenda pakt en daadwerkelijk een afspraak maakt. Doe je dat niet, dan kun je beter zeggen: 'Het was erg leuk!' en het daarbij laten. Om recht te doen aan het feit dat je zegt dat een afspraak voor herhaling vatbaar is, moet je de afspraak ook herhalen.

Bij God hoeven we ons niet af te vragen of Hij een afspraak vergeet, verplaatst of verandert, of dat Hij een inhoudsloze suggestie opwerpt. Wat Hij belooft, zal Hij doen. En nu is het zover voor de Israëlieten. Het leed heeft een dieptepunt bereikt, in eigen kracht bleek er geen verlossing mogelijk. Er was een verlosser nodig.

Met sterke hand

In moeilijke omstandigheden is het lastig om vast te blijven houden aan het geloof dat God doet wat Hij zegt. We zoeken vaak 'Gods hand' in de gebeurtenissen, omdat we Hem willen begrijpen en zijn betrokkenheid zoeken. Het is moeilijk te begrijpen dat God lijden ziet en daar niet altijd gelijk wat aan doet. Het is misschien wel de grootste worsteling van de mens en één waar de minste antwoorden op gevonden worden. We denken zo snel dat God ons vergeten is. Maar God *h*ád het lijden van de Israëlieten gezien. Hij noemt hen vanuit de herinnering aan zijn verbond 'mijn volk'. (Exodus 3:7) 'IK BEN' zal zich ontfermen, zegt Hij. (Exodus 3:14) God begrijpt de diepe noodkreet om verlossing uit het hart van de mens, en Hij kan onze ellende beter onder woorden brengen dan wijzelf. JHWH, 'Ik ben die Ik zal zijn', zal het volk uit Egypte halen.

Later lezen we in het Nieuwe Testament dat Jezus op dezelfde manier naar Zichzelf verwijst; Hij was er toen al! Lees Johannes 8:58 en schrijf deze tekst hieronder op. Wat betekent het voor jou dat Hij er altijd al was?

God stelde Mozes aan als leider om de Israëlieten Egypte uit te leiden. Een rol waar Mozes overigens de nodige bedenkingen bij had. (Exodus 3:11,13 en 4:1,10,13) Maar God gaf groeiruimte en zo kwam het toch tot een ontmoeting met de farao, die hem vervolgens recht in zijn gezicht uitlachte: 'Wie is de HEERE, naar Wiens stem ik zou moeten luisteren?' (Exodus 5:2a) De farao zag geen enkele reden het volk het vertreksein te geven, integendeel: hij verzwaarde de arbeidseis en daarmee de vernedering. (Exodus 5:9) In plaats van verlichting, voelde het volk nu verzwaring.

Eerst de last voelen

Ik wandelde ooit met een groepsreis door de bergen in Tsjechië. We zouden op de zondagmorgen een klein kerkje bezoeken boven op een berg. Ik was in redelijk goede conditie, maar ik had geen idee wat voor zware tocht we voor de boeg hadden. Dan was ik beslist bij ons vakantiehuis gebleven! We begonnen dapper, maar al snel voelden we onze benen. Er leek maar geen einde aan de berg te komen. Elke keer als we dachten dat we er waren, bleken we nog verder te moeten. Het optimisme en de opgetogenheid daalden, het werd stil in de groep en iedereen deed hard zijn best om het tempo van de reis leider bij te houden. Ergens boven op de berg wachtte een kerkje op ons, waar we zouden kunnen drinken en rusten. Elke stap deed ons daar meer naar verlangen. Het was een zware tocht, maar de vreugde was groot toen we op de top kwamen en verklikking ontvingen!

We krijgen in ons leven te maken met moeilijke tijden, waar soms geen einde aan lijkt te komen en waarbij verzwaring soms aan verlichting voorafgaat. Maar voordat we van deze last bevrijd worden, moeten we eerst deze last voelen en beseffen! Zonder dit besef zoeken we de Verlosser niet. Bij Hem moeten we zijn voor vergeving van zonden, voor redding en verlichting.

Daar in Egypte was het volk Israël niet thuis, en God blijven zien te midden van de gebruiken en de goden van Egypte zal niet gemakkelijk zijn geweest. In moeilijke tijden kan ook onze blik vertroebeld raken en het is dan moeilijk God te blijven geloven dat Hij aanwezig is. Maar God zal dichtbij komen en het volk bevrijden met sterke hand. (Exodus 5:24)

Lees Exodus 6:5-7 en schrijf alle beloften (werkwoorden) op die God doet. Met andere woorden, wat zal God gaan dóen?

Schrijf nu in één zin op je levensboom bij wandelroute 1 wat God met zijn sterke hand voor jou heeft gedaan. Misschien kun je de gevonden werkwoorden hierbij gebruiken.

Dag 3

Pascha: tot uw dienst!

God handelt altijd vanuit een (zijn!) plan. Lees Exodus 12 rustig door. Deze maand van bevrijding zal voortaan de eerste maand van het jaar worden (het bijbels nieuwjaar). En de dag waarop het volk door God uit Egypte werd geleid, zal voortaan elk jaar worden herdacht. Het eerste feest in een reeks: Pesach! Israël vond de weg uit slavernij naar dienst aan God. Een leven zonder uitzicht krijgt perspectief. Hoop gloort door de kieren van de slavenhutten.

Toen ik jaren geleden mijn middelbareschooldiploma haalde, gaf ik een groot feest. Mijn man en ik hebben ook al veel mijlpalen gevierd met een etentje. Vieren doe je vaak ná een bijzondere gebeurtenis. Maar God doet het net andersom. Hij leidt de aankomende woestijnreis in met instructies voor een feest: Pascha. Bijzonder, want dit feest was nog nooit eerder gevierd! Het zou zelfs gevierd worden voordat de betekenis ervan voor het volk in vervulling zou gaan. God is zeker van zijn zaak. Dit is een belangrijk principe: we handelen naar Gods instructies, omdat we wéten dat Hij zijn woord en beloften zal nakomen. We vieren geen feest nadát Hij iets heeft gedaan, we vieren feest voordat Hij doet wat Hij belooft omdat we geloven dat Hij het zal doen.

Wat betekent het voor jou om 'feest te vieren' over wat Hij nog zal gaan doen?

Het lam en het bloed

Laten we onze pas vertragen en ons verwonderen over de rijke betekenis van dit paschamaal. Het begint met een lam zonder gebrek, dat in huis genomen werd. (Exodus 12:5,6) Daar werd het gevoed en gekoesterd. In de hutten zal lieflijk geblaas

geklonken hebben en de kinderen knuffelden voor het slapengaan vast nog even met het lam. Maar na vier dagen, op de veertiende dag van de maand, moest het lam geslacht worden. Als je bedenkt dat je je na een uur al aan zo'n lammetje gehecht hebt, stel je dan eens voor hoe dat voelde als het na vier dagen geslacht moest worden! Het bloed van het lam moest aan de deurposten worden gesmeerd, zodat ze gespaard werden voor de laatste plaag. Vervolgens werd het lam geroosterd en gegeten met ongezuurd brood en bittere kruiden. Met deze maaltijd (de seder-maaltijd) herdenken Joden nog elk jaar de bevrijding uit Egypte.

Lees 1 Petrus 1:18-19. Welke overeenkomst zie je met Jezus en het lam dat men in huis moest halen? Op welke manier heb jij je aan dit Lam gehecht?

.....

.....

.....

.....

Er moest bloed vloeien. Leven voor leven. Bloed kleurde de deurposten van de slavenhutten rood; het spaarde elke eerstgeborene uit het gezin. Het lam en het bloed verwijzen naar Jezus. Door velen geliefd, maar ook door velen gehaat. Na een hechtingsproces van 33 jaar werd Hij geslacht, aan het kruis genageld. Die weg van afwijzing en lijden wandelde Hij voor ons. Zijn bloed vloeide voor ons en zijn lijden was het begin van verlichting van de ellende waar wij onder gebukt gingen. Ik hoop dat de deurposten van jouw hart al roodgekleurd zijn met het bloed van het Lam, dat je hebt aanvaard dat Hij ook voor jouw zonden stierf! Zonder de taal van Romeinen 3, waarin een hart roept om gered te worden, zal jouw hart voor altijd de taal van ellende spreken.

Het volk Israël at staand hun brood voordat ze Egypte verlieten. (Exodus 12:11) Ze stonden klaar om met haast te vertrekken. Als je 'Egypte' nog niet hebt verlaten, als je het offer van het Lam nog niet persoonlijk hebt aanvaard, doe het dan nu!

Lees Hebrëen 9:12-14. Het bloed van Christus reinigt ons van onze zonden en is de start van onze dienst aan God. Wandelen met God begint hier. Hier wordt onze ellende in het licht gezien van Gods beloften. En hier krijgt onze levenswandeling richting!

In welke zin houdt 'bevrijd zijn' voor het volk Israël en voor jou verband met 'God dienen'?

.....

.....

Wandelen met God

Vind je het niet ongelooflijk dat deze God met jou en mij persoonlijk wil wandelen? Psalm 118:5 zegt: 'Uit de benauwdheid heb ik tot de HEERE geroepen, de HEERE heeft mij verhoord en in de ruimte gezet.' Laat de verzwarende die je in je leven soms voelt niet de hoop op verlichting roven. Er is geen juk te zwaar voor Hem om jou van te bevrijden. Laat moeite niet jouw herinnering vertroebelen aan wat Hij al heeft gedaan.

Lees Exodus 13:8. Wat blij jij je herinneren? Wat heeft de HEERE voor jou gedaan?

Als wij komen met onze last, zorgen en vragen, dan klinkt steeds het zachte antwoord als een fluistering in ons hart: Jezus. Hij is het volmaakte Lam dat zich zonder tegenstribbelen overgaf voor ons. (Mattheüs 27:27-50)

Dag 4**Bid**

Hoe en wanneer heb jij je slavenhut verlaten? Welke plek heeft Jezus in jouw leven gekregen na dit feest van verlossing? En hoe houd je aan Hem vast als je soms toch een juk voelt? Vraag God wat de genoemde 'dienst aan Hem' (zie vorige dag) voor jouw leven betekent of verder mag betekenen.

Bezin

Jezus is gestorven om onze ellende, onvolmaaktheid en zwakheid. Exodus 12:8 spreekt over bittere kruiden, die symbool staan voor de bitterheid van de slavernij. In welke zin was jouw leven voor je bevrijding bitter? Welke verandering heeft God hierin gebracht? Lees hierbij Psalm 40:1-4.

Bespreek

Dit is een mooie gelegenheid om iets te delen over jullie 'haastige vertrek' uit Egypte (je geestelijke geboortedag). Vertel over één van je eerste 'stappen' in je wandel met God. Herinner je nog hoe de relatie vorm moest krijgen? Wat had je toen nodig?

Dag 5**Beweeg****Wandelopdracht: herinneren**

Observeer tijdens je wandeling de natuur. Zie je tekenen van leven dat wil losbarsten? Wat zegt dit over wat er in jouw hart leeft? Op welke manier verlang jij naar verlichting?

Wandel in de bewustwording van het feit dat het nieuwe leven zál losbarsten. Op welke manier zegt dit iets over het feit dat God zal doen wat Hij heeft gezegd? Vier wat Hij heeft gedaan en wat Hij nog zal doen!

WEEK 2**SCHOONMAAK EN ONDERHOUD****Verdieping**

Ik ben het Brood des levens; wie tot Mij komt, zal beslist geen honger hebben, en wie in Mij gelooft, zal nooit meer dorst hebben.

Johannes 6:35b

Dag 1**Voorjaarsschoonmaak**

In het voorjaar verblijven wij veel in onze caravan in het bos. Na de winterperiode moet eerst alles grondig schoongemaakt worden. Ik worstel altijd een beetje met deze onderhoudsfase: het zijn terugkerende taken, die in de eerste plaats weinig vreugde brengen. Maar zonder onderhoud zéker geen vreugde. Dus raapt mijn man elk jaar zijn gereedschap bij elkaar en ik een poetsdoek en wat moed. Een aantal jaar geleden bracht onderhoud onze beheerder er echter toe om mijn lievelingsboom te snoeien. Ik verzuchtte regelmatig hoe prachtig ik die boom vond. Nu had hij nog slechts een aantal stompen, zonder tak en zonder blad. Hoe durfde hij! Míjn boom! Maar natuurlijk was er een goede reden voor: niet snoeien zou per definitie betekenen dat de boom dood zou gaan. Er was licht en ruimte nodig voor groei. De